

# Spis treści

|                                                                                                                                                                           |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Wstęp . . . . .                                                                                                                                                           | 9   |
| CZEŚĆ FILOZOFICZNA                                                                                                                                                        |     |
| ROZDZIAŁ I. Powieść i podstawowe problemy genologii wobec kwestii epistemologicznej . . . . .                                                                             | 15  |
| ROZDZIAŁ II. Powieść w kontekście teorii ontologicznej dzieła literackiego . . . . .                                                                                      | 28  |
| ROZDZIAŁ III. Rzut oka na kwestię ontologicznego trwania dzieła powieściowego w świetle wybranych myśli z filozofii języka . . . . .                                      | 42  |
| ROZDZIAŁ IV. W stronę teorii powieści . . . . .                                                                                                                           | 55  |
| 1. Struktura powieści w kontekście jej absorpcyjności i formalnego usytuowania . . . . .                                                                                  | 55  |
| 2. Niezbędność uniwersalizmu poznawczego w procesie gnoseologicznym dotyczącym powieści . . . . .                                                                         | 69  |
| 3. Struktura jako dośrodkowy aspekt rzeczywistości powieści . . . . .                                                                                                     | 75  |
| 4. Troistość bytowa powieści . . . . .                                                                                                                                    | 82  |
| 5. Neoorganicizm postawy poznawczej . . . . .                                                                                                                             | 88  |
| 6. Argumentacja proorganicystyczna (preliminaria) . . . . .                                                                                                               | 91  |
| 7. Argumentacja proorganicystyczna (podrozdział główny) . . . . .                                                                                                         | 97  |
| 7.1. Ontologicznie uwarunkowana predestynacja powieści oraz jej przeciwnicy i zwolennicy . . . . .                                                                        | 97  |
| 7.2. Organicizm idealizmu niemieckiego wobec gnoseologii powieści . . . . .                                                                                               | 117 |
| 7.3. Wybitni przedstawiciele organicyzmu w językach romańskich . . . . .                                                                                                  | 146 |
| 7.4. Z polskiej tradycji organicystycznej . . . . .                                                                                                                       | 151 |
| 8. Zakończenie rozdziału . . . . .                                                                                                                                        | 168 |
| ROZDZIAŁ V. Przytoczenie niezależne w powieści. Miejsce i rola mowy niezależnej w kontekście ontologicznym całości gatunku (preliminaria) . . . . .                       | 174 |
| 1. Rozpoznane i nierozpoznane obszary całości . . . . .                                                                                                                   | 174 |
| 2. Monolog wobec dialogu. Przywilej czy upośledzenie natury narratora . . . . .                                                                                           | 179 |
| 3. Kwestia ontologicznej izolacji rzeczywistości fikcjonalnej . . . . .                                                                                                   | 189 |
| 4. Obszary świadomości „ja” fikcjonalnego wobec jego uwarunkowania przez monolog . . . . .                                                                                | 195 |
| 5. Dialog w powieści w kontekście tajemnicy ontologicznej świata fikcyjnego . . . . .                                                                                     | 204 |
| 6. Status ontologiczny uczestników fikcyjnej komunikacji językowej . . . . .                                                                                              | 214 |
| ROZDZIAŁ VI. Wybrane możliwości zastosowania i potwierdzenia rozważań teoretycznych pierwszej części rozprawy na przykładzie prac i utworów Józefa Weyssenhoffa . . . . . | 222 |
| 1. Organicizm poglądów estetycznych Józefa Weyssenhoffa . . . . .                                                                                                         | 222 |
| 2. Opis wybranych kategorii badawczych odnoszących się do przytoczeń niezależnych w powieściach Józefa Weyssenhoffa . . . . .                                             | 230 |

|                                                                       |     |
|-----------------------------------------------------------------------|-----|
| ROZDZIAŁ POZA CZĘŚCIAMI. Zagadnienie dialogu w powieści . . . . .     | 277 |
| 1. W labiryncie definicji dialogu, dialogowości, dialektyki . . . . . | 277 |
| 2. Dialog a rozmowa . . . . .                                         | 286 |
| 3. Dialog a monolog . . . . .                                         | 293 |
| 4. Dopowiedzenie pierwsze . . . . .                                   | 297 |
| 5. Dopowiedzenie drugie . . . . .                                     | 301 |

## CZĘŚĆ STYLISTYCZNA

|                                                                                                                                                        |     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| ROZDZIAŁ I. Zagadnienie mowy niezależnej w powieści. Aspekty niezależności i zależności <i>oratio recta</i> . . . . .                                  | 307 |
| 1. Przedstawieniowa problematyzacja niezależności mowy niezależnej . . . . .                                                                           | 307 |
| 2. Sens posługiwania się terminem <i>oratio recta</i> a ontologiczny aspekt niezależności mowy niezależnej . . . . .                                   | 318 |
| 3. Wypowiedzi pierwotne jako przedmiot naśladowania a kwestia niezależności mowy niezależnej . . . . .                                                 | 323 |
| 4. Problematyka przekładu wewnątrzjęzykowego wypowiedzi pierwotnej na jej literackie przedstawienie a kwestia niezależności mowy niezależnej . . . . . | 343 |
| 5. Zagadnienie segmentacji wypowiedzi fikcyjnych i ich fikcjonalnych reprezentacji w perspektywie niezależności mowy niezależnej . . . . .             | 365 |
| 6. Zagadnienie stylizacji wobec kwestii niezależności i zależności mowy niezależnej . . . . .                                                          | 374 |
| 7. Postulat stylistyki ontologicznej a zagadnienie postaci . . . . .                                                                                   | 388 |
| ROZDZIAŁ II. Mowa pozornie niezależna w powieści . . . . .                                                                                             | 397 |
| 1. Rozważania kategoriałne . . . . .                                                                                                                   | 397 |
| 2. Typy struktur mowy pozornie niezależnej w powieściach Józefa Weyssenhoffa . . . . .                                                                 | 413 |
| Uwagi końcowe . . . . .                                                                                                                                | 431 |
| Bibliografia . . . . .                                                                                                                                 | 432 |
| Indeks osób . . . . .                                                                                                                                  | 444 |
| Summary . . . . .                                                                                                                                      | 452 |
| Zusammenfassung . . . . .                                                                                                                              | 454 |

Jak się wydaje, naczelną tezę rozprawy jest przekonanie o nieredukowalnym ontologicznym statusie bytów genologicznych (w tym także powieści) i ich organicznym związku z ogólną teorią bytu (ontologią, metafizyką). Teza ta została postawiona jasno i wyraźnie przede wszystkim w opozycji do tych koncepcji w teorii literatury XX i XXI wieku, które zwykło się określać ogólnym mianem postmodernistycznych. Twierdzeniem łączącym się z zasadniczą tezą rozprawy i poniekąd pochodnym wobec niej jest konstatacja o organicznym związku filozofii oraz teorii literatury, w tym samej genologii: „Nie ma genologii bez ontologii”.

Prof. dr hab. Jan Krasicki — fragment recenzji

Autor imponuje sprawnością warsztatu metodologicznego, bo daje się poznać jako nadzwyczaj kompetentny interpretator materiału badawczego, teoretyk literatury poddający dzieło literackie wnikliwym procesom poznawczym i drobiazgowym w najlepszym tego słowa znaczeniu analizom formalno-znaczeniowym. Odnosi się nieodparte wrażenie, że jest w swoim żywiole, że stopień jego teoretycznoliterackich sprawności pozwala mu na dotarcie do każdego szczegółu badanego utworu.

Prof. dr hab. Jan Miodek — fragment recenzji